

Bijlage 2. Overzicht quickscan landenstudies

In deze bijlage wordt van een aantal landen een overzicht gegeven van steunmaatregelen in de nationale AV-sector. Hierbij is specifiek aandacht voor heffingen en quota. De situatie in Vlaanderen wordt wat uitgebreider behandeld dan de andere landen, we hebben in Vlaanderen dan ook aanvullende interviews afgenomen (zie Bijlage 3).

Land	Denemarken
Taalgebied	5,8 miljoen inwoners
Marktaandeel nationale film	21%
Aantal bezoeken aan films	11,9 miljoen (waarvan 2,5 miljoen aan Deense films) – 2,1 bezoeken per capita
Omschrijving filmfonds(en)	<p>Het budget van DFI (het nationale filmfonds) bedraagt +- €67 miljoen per jaar. DFI steunt de productie van 20-25 speelfilms en 25-30 documentaires en korte films per jaar. De middelen worden toegekend via drie regelingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Selectieve steun via het 'film commissioner scheme': filmconsulenten beoordelen aanvragen op artistieke of kwalitatieve aspecten. • Market-system ondersteunt films met een breed publiek. • The New Danish Screen for talent development ondersteunt films die de ontwikkeling van talent en experimenten versterken. <p>Gemiddeld wordt 39% van het productiebudget (gemiddeld budget van 3,3 miljoen euro) van Deense speelfilms gesubsidieerd door het DFI.</p>
Heffingen	Geen heffingen.
Quota	Geen quota voor bioscopen en VOD.
Alternatieven	<ul style="list-style-type: none"> • Investeringsverplichting van 2% van de Deense omzet van VOD-platforms in Deenstalige content (vanaf 2020). • Investeringsverplichting Deense publieke omroepen: <ul style="list-style-type: none"> ◦ DR (de Deense staatsomroep): jaarlijks €40 miljoen aan onafhankelijke producties ◦ DR en TV2: jaarlijks €9 miljoen in Deense films. <p>Niet-financiële stimuleringsmaatregelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De DR heeft de productiekosten per aflevering verhoogd (verdikking), er worden hierdoor minder series gemaakt met hetzelfde totaalbudget. • Focus op talent en training (Danish national filmschool) wordt aangewezen als één van de succesfactoren • Samenwerking tussen Scandinavische landen (coproducties) en het neerzetten van de Scandinavische sfeer heeft voor grote internationale successen gezorgd. Het Nordisk Film and TV Fund heeft een rol gespeeld in het faciliteren van werk tussen de vijf lidstaten.

Land	Duitsland
Taalgebied	80,6 miljoen inwoners, 95 miljoen moedertaalsprekers
Marktaandeel nationale film	22,7%
Aantal bezoeken aan films	122,3 miljoen (waarvan 27,7 miljoen aan Duitse films) – 1,5 bezoeken per capita
Omschrijving filmfonds(en)	<ul style="list-style-type: none"> • Het budget van het Duits Federaal Filmfonds (DFFF) lag de afgelopen jaren steeds rond de € 50-70 miljoen, in 2018 is dit verhoogd naar € 150 miljoen, dit is automatische steun.

	<ul style="list-style-type: none"> Op federaal niveau is er ongeveer € 76 miljoen aan selectieve steun beschikbaar. Duitsland kent veel regionale fondsen die samen voor meer dan € 155 miljoen aan steun verlenen.
Heffingen	Duitsland heeft een "filmheffing". De hoogte van de heffing wordt verschillend berekend per type eindexploitant bovendien wordt gebruik gemaakt van een gestaffeld systeem (heffing afhankelijk van de omzet) maar bedraagt over het algemeen 0-3% van de filmgerelateerde omzet.
Quota	Geen quota.
Alternatieven	

Land	Frankrijk
Taalgebied	67,12 miljoen inwoners (ongeveer 220 miljoen met Frans als moedertaal).
Marktaandeel nationale film	37,4% ¹⁴⁴ .
Aantal bezoeken aan films	209,2 miljoen (waarvan 78,2 miljoen aan Franse films) – 3,2 bezoeken per capita.
Omschrijving filmfonds(en)	Frankrijk is relatief protectionistisch ten opzichte van de eigen filmsector. Frankrijk heeft een groot taalgebied, hiernaast hebben Fransen een grotere voorkeur voor films in hun eigen taal dan Nederlanders. Er is een groot nationaal filmfonds, het Centre National de la Cinématographie (CNC). Het CNC heeft een budget van ongeveer +- €800 miljoen per jaar en ondersteunt de Franse filmsector. Dit budget komt grotendeels voor uit een heffing.
Heffingen	Frankrijk kent een heffing van 2% van de opbrengsten uit de verkoop en verhuur van videomateriaal (ook VOD & platformen), een heffing op bioscoopkaartjes (10%) en een heffing op omroepen en distributeurs van audiovisuele content.
Quota	AV: 60% Europees, 40% Frans ¹⁴⁵ . VOD: 60% Europees, 20% van het aanbod Franstalig.
Alternatieven	<p>Franse stimuleringsmaatregelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> National Tax Credit: 30% theatrical films; 25% audiovisual works, max. 30 miljoen per film. Audiovisueel afhankelijk van het aantal minuten. The Tax Rebate for International Productions (TRIP): 30% van gemaakte kosten, max. 30 miljoen per film.¹⁴⁶ Investeringsverplichting: Voor omroepen en TVOD en SVOD. Hoogte afhankelijk van het type dienst, de omvang van het aantal producties en de verstreken tijd na een bioscooprelease.

Land	Ierland
Taalgebied	5 miljoen inwoners (ongeveer 335 miljoen mensen met Engels als eerste taal en 430 miljoen mensen met Engels als tweede taal)
Marktaandeel nationale film	2,4%
Aantal bezoeken aan films	16 miljoen (waarvan 384.000 aan Ierse films) – 3,2 bezoeken per capita
Omschrijving filmfonds(en)	<ul style="list-style-type: none"> Screen Ireland heeft een budget van € 14,2 miljoen (2018) om selectieve steun te geven aan films, documentaires, televisie en animatie.

¹⁴⁴ https://www.obs.coe.int/en/web/observatoire/2018-press-releases/-/asset_publisher/qCvKtWM6Klji/content/cinema-attendance-in-the-eu-confirms-strength-in-20-1

¹⁴⁵ Décret n° 2010-1379 du 12 novembre 2010 relatif aux services de médias audiovisuels à la demande, <https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000023038244&dateTexte=20160922>

¹⁴⁶ <https://www.cnc.fr/web/en/tax-rebate>

	<ul style="list-style-type: none"> Het Sound and Vision Scheme van de Broadcasting Authority Ireland steunt de ontwikkeling van "high quality programmes based on Irish culture, heritage and experience". De steun wordt gegeven aan televisie- en radioprogramma's en bedraagt ongeveer € 12 miljoen per jaar.
Heffingen	<ul style="list-style-type: none"> Een heffing van 7% van de tv license fee, waarmee het Sound en Vision Scheme gefinancierd wordt. Een heffing van 0,37-2,12% over de inkomsten van alle omroepen, om de kosten van de Broadcasting Authority Ireland te dekken.
Quota	Geen quota voor bioscopen en VOD.
Alternatieven	<ul style="list-style-type: none"> Ierland kent een tax incentive (<i>Section 481</i>) waardoor de producent minder belasting (<i>corporation tax</i>) hoeft te betalen. Het belastingvoordeel bedraagt maximaal 32% van de in aanmerking komende Ierse uitgaven. De publieke omroep (RTE) dient jaarlijks € 40 miljoen te investeren in onafhankelijke producties.

Land	Nederland
Taalgebied	17,1 miljoen
Marktaandeel nationale film	12,0%
Aantal bezoeken aan films	36,0 miljoen (waarvan 4,3 miljoen aan Nederlandse films) – 2,1 bezoeken per capita
Omschrijving filmfonds(en)	<ul style="list-style-type: none"> Het budget van het Filmfonds bedraagt in de periode 2017-2020 gemiddeld €48,9 miljoen per jaar. In 2018 is de verdeling: <ul style="list-style-type: none"> Selectieve productiesteun: €26 miljoen Automatische steun (Film Production Incentive): €19 miljoen Overig: €3,6 miljoen Het CoBO fonds heeft een budget van ongeveer €15,5 miljoen per jaar aan selectieve steun voor coproducties. Hiervan is €4 miljoen per jaar gereserveerd voor speelfilms. Het Abraham Tuschinski Fonds haalt jaarlijks ongeveer €5,3 miljoen op bij bioscoopexploitanten en film distributeurs. Dit geld wordt selectief toebedeeld aan acht tot twaalf films per jaar.
Heffingen	€0,15 per bioscoopkaartje, geheven bij bioscoopexploitanten (60%) en film distributeurs (40%), ten behoeve van het ATF.
Quota	Geen quota voor bioscopen en VOD.
Alternatieven	<p>Investeringsverplichtingen voor de NPO:</p> <ul style="list-style-type: none"> 16,5% van het programmabudget dient te worden besteed bij externe producten voor het vervaardigen van onafhankelijke Europese producties. €16,6 miljoen euro dient te worden geïnvesteerd in het NPO-fonds voor kwalitatief hoogwaardig Nederlands drama, documentaires en talentontwikkeling.

Land	Noorwegen
Taalgebied	5,3 miljoen inwoners
Marktaandeel nationale film	18,1%
Aantal bezoeken aan films	11,8 miljoen (waarvan 2,1 miljoen Noorse films) – 1,4 bezoeken per capita.
Omschrijving filmfonds(en)	Noorwegen heeft een kleine afzetmarkt. Dit heeft geleid tot audiovisueel beleid met een regionale insteek en veel overheidsstimulering. Zonder overheidssteun zou er

	<p>in Noorwegen geen filmsector bestaan. Er zijn verschillende filmfondsen in Noorwegen.</p> <ul style="list-style-type: none"> Ten eerste is er het Norwegian Film Institute (NFI), dit fonds wordt grotendeels (97%) gefinancierd door de overheid en ondersteunt verschillende regionale fondsen. Hiermee wordt de productie van films gestimuleerd. Het NFI heeft een budget van 66 miljoen, zij hebben in 2016 hier 46,9 miljoen van besteed. Dit is besteed voor ontwikkeling, productie en promotie van films, documentaires, series en interactieve games. Hiermee zijn 25 films mogelijk gemaakt in 2016 (19 fictie, 6 documentaires). Hiernaast is er het fonds Film & Kino, dit is ook een branchevereniging voor bioscopen. Dit fonds ontvangt een deel van haar budget uit heffingen. Dit wordt besteed aan distributie en de organisatie van festivals.
Heffingen	<ul style="list-style-type: none"> 2.5% van de omzet van bioscopen. € 0,35 per verkochte/verhuurde DVD/Blu-ray.
Quota	Geen quota.
Alternatieven	<ul style="list-style-type: none"> Nationale financiering, regionaal gestuurd beleid. Voor de ontwikkeling, productie en promotie van films, documentaires, korte films, TV-drama en interactieve games in 2015. Tax rebate: 25% voor internationale films en series sinds 2015.

Land	Polen
Taalgebied	37,95 miljoen inwoners
Marktaandeel nationale film	23,4%
Aantal bezoeken aan films	56,6 miljoen (waarvan 13,2 miljoen Poolse films) – 1,4 bezoeken per capita
Omschrijving filmfondsen	In Polen is audiovisueel beleid nog relatief jong. Dit is voornamelijk politiek, en deels cultureel onderlegd. De beleidsdoelen waren in eerste instantie demonopolisering, het creëren van een commerciële sector en de transformatie van een staat gecontroleerde omroeporganisatie in een sterk en onafhankelijke publieke organisatie (die in een publieke markt kan overleven). Het Polish Instytut Sztuki Filmowej (PISF), ook wel <i>Polish Film Institute</i> , heeft een jaarlijks budget van ongeveer 34 miljoen.
Heffingen	Polen heeft een heffing van 1,5% op verschillende mediadiensten (tv, film, kabel-exploitanten). Deze heffing geldt niet voor <i>Video on Demand</i> -diensten. Via het PISF wordt dit uitgegeven aan productie, promotie, distributie en training.
Quota	Televisie: 50% Europees, 33% Pools. VOD: 20% Europees, waaronder Pools.
Alternatieven	In Oost Europa wordt veel gestreden om het binnenhalen van films/internationale producties. Polen is hier relatief laat bij aangesloten, maar is momenteel bezig met het invoeren van een alternatief stimuleringsinstrument. Verwacht wordt dat dit in de herfst van 2018 van kracht wordt: <ul style="list-style-type: none"> Tax breaks/incentives: 30% cash rebate (op kosten) for qualifying productions (door Polish Film Institute). Budget: 46 miljoen. Ook moet de Poolse publieke omroep (TVP) 1,5% van de tv-gelden investeren in film.

Land	Verenigd Koninkrijk
Taalgebied	66 miljoen inwoners, grote internationale afzetmarkt (ongeveer 335 miljoen mensen met Engels als eerste taal en 430 miljoen mensen met Engels als tweede taal)
Marktaandeel nationale film	37,4%
Aantal bezoeken aan films	170,6 miljoen (waarvan 63.8 miljoen aan Britse films) – 2,6 bezoeken per capita

Omschrijving film-fonds(en)	Het Verenigd Koninkrijk kent verschillende fondsen die in 2016 samen voor ongeveer £185 aan selectieve steun verleenden. ¹⁴⁷
Heffingen	Geen heffingen.
Quota	<ul style="list-style-type: none"> Tegenwoordig geen quota voor bioscopen en VOD. Van 1927 tot 1985 kende het VK een quotum voor het aantal Britse films in bioscopen. Een veelgenoemd negatief effect van dit quotum waren de zogenaamde Quota Quickies: films van lage kwaliteit die gemaakt werden om aan het quotum te voldoen.
Alternatieven	Het VK heeft een tax incentive (UK Tax Relief). Het voordeel bedraagt maximaal 25% van de in aanmerking komende uitgaven. In 2016 bedroeg de steun via het tax incentive £338.

Land	Vlaanderen
Taalgebied	Vlaanderen: 6,6 miljoen inwoners (57,5%), Wallonië 3,6 miljoen inwoners (32%), Brussel: 2,0 miljoen inwoners (10,5%) Omvang taalgebied voor Vlaamse film: omstreeks 24 miljoen inwoners (Vlaanderen en Nederland)
Film en Audiovisuele Productie en Aanbod	<p>Bioscoopreleases van Vlaamse (co)producties: 2017: 29 grote producties en 11 kleinere producties, respectievelijk 30 fictiefilms, 9 documentaire en 1 animatie. 36 met steun van het VAF (Vlaams Audiovisueel Fonds), 4 zonder steun</p> <p>Vertoning van Vlaamse films op televisie: In 2017 werden 86 Vlaamse (co)producties op Vlaamse omroepen vertoond. In totaal stemden 11,3 miljoen kijkers af. Telesieseries op de Vlaamse televisie: Op televisie stemden 67.2 miljoen kijkers af op reeksen die gemaakt werden met steun van het VAF en/of Screen Flanders (de voorbije twee jaar was dit cijfer stabiel rond 49 miljoen).</p> <p>Internationale positie van de Vlaamse audiovisuele productie: Vlaamse audiovisuele creaties sleepten in 2017 236 internationale filmprijzen en een veelvoud aan selecties voor festivals en competities in de wacht.</p>
Marktaandeel nationale film	11,9% (2017)
Aantal bezoeken aan films	19,6 miljoen bioscoopbezoeken (3,0 per capita) in 2017, een daling van 11% t.o.v. van 2016. Daarvan waren 1,7 miljoen bezoeken aan Vlaamse films, (0,3 per capita), een daling van 0,2 miljoen t.o.v. 2016 en 0,8 miljoen t.o.v. 2015. 79% van de bezoeken aan Vlaamse films komt op het conto van door VAF gesteunde films. Top 5 films verantwoordelijk voor 51% van de bezoeken. Top 3 voor 39%.
Omschrijving film-fonds(en)	<p>Het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) is verantwoordelijk is voor steunverlening aan de filmsector (VAF/Filmfonds), voor ondersteuning van televisieseries (VAF/Mediafonds) en voor ondersteuning van de gamesector (VAF/Gamefonds). Ook wordt het primair economisch in programma Screen Flanders uitgevoerd onder de vleugels van het VAF. VAF opereert in zes domeinen: (1) vorming & educatie, (2) creatie (3) communicatie & promotie, (4) kennisopbouw, (5) verspreiding filmcultuur en (6) economische maatregelen.</p> <p>Het budget (dotatie) van VAF/Filmfonds voor 2017 bedroeg ruim € 17,2 miljoen, waarvan 10,4 miljoen ter ondersteuning van creatie. Het budget (dotatie) voor het VAF/Mediafonds voor datzelfde jaar was € 6 miljoen, waarvan € 5,6 miljoen voor creatie, terwijl het VAF/Gamefonds over € 730 duizend kon beschikken (dotatie), waarvan € 675 duizend aan creatie werd besteed.</p> <p>In 2017 verleende het VAF/Filmfonds productiesteun aan vijftig Vlaamse projecten voor een bedrag van € 7,3 miljoen. Van het VAF/Mediafonds ontvingen 11 Vlaamse</p>

¹⁴⁷ BFI Statistical yearbook 2017, p. 4.

	<p>televisieseries ('reeksen') samen € 4.7 miljoen productiesteun. Binnen het VAF/Gamefonds ging € 0,6 miljoen naar (pre)productiesteun voor games.</p> <p>Het economisch fonds Screen Flanders investeerde in 2017 € 4.5 miljoen in binnen- en buitenlandse producties verdeeld over 24 projecten (twee minder dan in 2016). De hefboom (verhouding structurele investeringen in het Vlaamse Gewest en toegekende steun) lag gemiddeld op 7,7.</p>
Heffingen	Zie investeringsverplichtingen, de optie om indirect te investeren via het VAF komt neer op een heffing.
Quota	Geen quota
Alternatieven	<p>Investeringsverplichtingen:</p> <p>Voor publieke lineaire televisiediensten geldt een verplichte afname van audiovisuele producties bij onafhankelijke producenten van 18,5% van de totale begroting. Kabel- en telecomdistributeurs moeten per abonnee € 1,3 investeren in Vlaamse producties.</p> <p>Per januari 2019 worden niet-lineaire audiovisuele aanbieders (indien omzet >€0,5 miljoen) verplicht om 2% van de omzet van het tweede jaar voorafgaand aan het jaar van de bijdrageplicht direct of indirect te investeren in Vlaamse producties. Voor 2019 komt dat voor Vlaanderen alvast neer op € 1 miljoen. Het kan gaan om licenties, coproducties of eigen producties.</p> <p>Sinds 2002 België kent een tax shelter voor audiovisuele producties. Door de tax shelter worden investeringen in audiovisuele producties fiscaal aantrekkelijk. Investeerders krijgen een extra belastingvrijstelling (30% van de investering vanaf 5000 euro) en een extra financieel rendement samen goed voor een rendement van bijna 10%. Daarmee kunnen producenten gemakkelijker financiering verwerven. 90% van de investeringen moeten in België plaatsvinden. Een producent kan tot 70% van de productie via de tax shelter financieren. De redenering is dat een belangrijk deel van de gederfde opbrengsten voor de fiscus gecompenseerd worden door extra inkomsten voor en werkgelegenheid in de audiovisuele industrie. De tax shelter moet zorgen voor een impuls voor lokale Belgische producties, maar ook voor een aantrekkelijk klimaat voor het aantrekken van buitenlandse producties, met gebruikmaking van de facilitaire sector in België. In de periode 2004-2015 vloeide naar schatting ruim één miljard euro tax shelter geld richting audiovisuele sector. Door geldende voorschriften voor ondersteuning van televisieseries door het VAF/Media is het weinig aantrekkelijk voor publieke en commerciële omroepen om audiovisuele producties in huis te realiseren. Echter, zij spelen wel een cruciale rol bij de mogelijke toekenning van ingediende productievoorstellen omdat de indienende producent altijd het initiële (financiële) commitment van een omroep moet laten zien. Dat is voorwaardelijk voor toekenning.</p>

Land	Zweden
Taalgebied	10 miljoen
Marktaandeel nationale film	15%
Aantal bezoeken aan films	+ -17,8 miljoen (waarvan 2,7 miljoen aan Zweedse films) – 1,8 bezoeken per capita
Omschrijving filmfonds(en)	Zweden kent 21 filmfondsen: 2 nationaal en 19 regionaal. Het primaire Zweedse filmfonds SFI heeft een budget van €55,8 miljoen dat direct wordt gefinancierd door de Zweedse overheid. SFI steunt de productie van + - 45 speelfilms en documentaires per jaar. Gemiddeld wordt 35% van het productiebudget (gemiddeld budget van 3,3 miljoen euro) van Zweedse speelfilms gesubsidieerd door het SFI.
Heffingen	Tot 2017 een 10% heffing op de omzet van bioscopen met meer dan 5 voorstellingen per week, dit leverde ongeveer €17 miljoen op voor het SFI. Dit is afgeschaft

	en in plaats daarvan is het btw-tarief op bioscoopkaartjes verhoogd van 6% naar 25%. ¹⁴⁸
Quota	Geen quota voor bioscopen en VOD
Alternatieven	Investeringsverplichting van 2% van de omzet van VOD-platforms in Zweedse content (in voorbereiding). Inzet op Scandinavische branding (Nordisk Film & TV Fond)

¹⁴⁸ <http://www.nordiskfilmogtvfond.com/news/stories/new-film-policy-creates-major-roar-in-swedish-industry>